

אשית עצות בנפשי

שיחות זמנינו

ממורינו ראש

הישיבה שליט"א

ס"ט

שנה ב'

ראש השנה

תשפ"ה

ליל שישי פרשת
נצבים וילך תשפ"ד

הכנה לראש השנה תשפ"ה

ליל שישי פרשת
האזינו תשפ"ד

הכנה ליום הכיפורים תשפ"ה

לשמיעת השיעורים
קול ברסלב: 079-70-400-66

- פנימו -

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: USHISEB@GMAIL.COM

ליל שישי פרשת נצבים וילך תשפ"ג

הכנה לראש השנה תשפ"ד

ובשנים האחרונות הוא פירסם גם את השאלות, שו"ת ברסלב, התשובות אותם תשובות, אבל כשרואים את השאלה זה יותר מעניין לאנשים, ואני לא יודע להגיד אחוז מדוייק, אבל באיזור תשעים אחוז של התשובות בשו"ת ברסלב, מוהרא"ש כותב אותה תשובה: כל הבעיה שלך זה כי אתה לא בשמחה, ושוב המכתב הבא אותה תשובה, ולא משנה מה השאלה, אם זה בעיות עם השווער והשוויגער, אם זה בעיות עם האשה, או ההורים, או בעבודה, או כל בעיה אחרת, כל הבעיה זה שאתה לא בשמחה, אם היית בשמחה לא היית סובל מהבעיה הזאת.

סגולה – שלא לפחד

מוהרא"ש מביא מהבעל שם טוב הק', סגולה נגד רשעים שלא לפחד, לא צריך להודיע למישהו שלא מפחדים, כשלא מפחדים זה משהו פנימי, מרגישים שלא מפחדים, השני מרגיש שלא מפחדים ממנו, כשיש למישהו עסק עם מישהו מהטומאה ומהקליפות, עם מישהו שרוצה לקחת את האדם מהקב"ה, לא אומרים לו אני לא מפחד ממך, רק באמת לא מפחדים ממנו, אנשים מזהירים, אם תיסע לאומן, יהיה כאן גירושין, את זה אפשר לאיים למי שמפחד, אבל מי שלא מפחד ודבוק להשי"ת אי אפשר לאיים עליו בכלום, למדנו עכשיו בגמרא הלכות עבדים, אם מוציאים עין או שן מעבד הוא יוצא לחירות, וככה זה

סימן יפה – להיות בטל להקב"ה בערב שבת

חסדי השם שאנו זוכים להתאסף כאן ערב השבת האחרונה של שנת תשפ"ג [די אונטערשטע שבת], בשבת הבאה כבר יחול יום ראש השנה של תשפ"ד, בזוה"ק כתוב 'כל ברכאן דלעילא ולתתא ביומא שביעא תליין', כל החג הקדוש ראש השנה תלוי בשבת קודש זו, מוהרא"ש היה אומר וגם היה כותב, שמי ששמח בשבת קודש זה, ויהיה לו שלום בית בשבת זה, ויהיה בטל להקב"ה בשבת זה, יזכה לתקן בזה את כל השבתות של כל השנה הקודמת, ואין ספק שהס"מ יושב בערב שבת ומנסה לעשות מה שהוא יכול, כדי להוציא את האדם מהכלים, כי אם האדם יכעס הוא יאבד את הכל, חז"ל אומרים מת בערב שבת סימן יפה לו, בפשטות הכוונה על אדם שמת בערב שבת, אבל מוהרא"ש מביא מהבעל שם טוב הק' זי"ע, שהכוונה היא על כל אחד מאיתנו, מי שבערב שבת בבחינת מת, הוא מתבטל להקב"ה, כמו מת שאין לו רצונות, הוא מגיע הביתה ומבטל את עצמו לרצון השם, ומה שיהיה בבית, יהיה לו טוב, סימן יפה לו, וכיון שהיצר משקיע הרבה כוחות שזה לא יהיה, לכן נתפלל כעת רבש"ע עזור לי שאזכה להיות בשמחה בשבת, על ידי תפילה זוכים לזה.

שורש כל הבעיות – חוסר השמחה

מוהרא"ש כתב מעל שבעים אלף מכתבים,

ומרה שחורה, עזור לי רבש"ע, עזור לי שאהיה בשמחה, עזור לי שארגיש אותך בכל רמ"ח אבריי ושס"ה גידי, ואהיה כל כך בשמחה שאוכל לשמח אחרים. וכשמבקשים כך מהקב"ה בכל יום, זוכים להיות בשמחה, וכשמגיע כעת השבת האחרונה של השנה, נבקש מהקב"ה שנזכה להיות בשמחה בשבת.

הנסיעה לרבינו לצורך יראת שמים

ונבקש שנוכל להגיע לרבינו לראש השנה, מוהרא"ש כותב על זה כל כך הרבה מכתבים, שהדרך להגיע לרבינו לראש השנה זה רק על ידי כיסופין געגועים והשתוקקות ותפילות מרובות, זה כל כך מעניין הקשיים שעוברים בנוגע לנסיעה לאומן, הרי כל מקום שיש איזה יהודי ירא שמים הוא נוסע לרבו לראש השנה, אני לא מדבר ח"ו על אנשים שרק צוחקים על מנהיגי ישראל, כמו שסיפר לי איזה בחור, שאבא שלו אמר לו שצריך להיכנס לאדמו"ר שלו לפני החתונה, והוא נמצא בתוך החדר עם האדמו"ר, והוא מסמן עם עיניו לבן שלו, כאילו שהכל משחק, מה זה הדבר הזה, וכי כך מחנכים את הילד, שנכנסים רק כי חייבים להיכנס, ואין כלום, זה דבר מאוד שפל, אני לא מדבר מאנשים כאלו, אני מדבר מיראי השם שרוצים ללכת לצדיקים, ופתאום כשזה נוגע לאומן מאיימים בגירושין, מאיימים בפירוק המשפחה, ואומרים שהנוסעים לאומן זה רק אלו אשר מקיימים הפסוק 'כי בשרירות לבי אלך למען ספות הרוה וגו' לא יאבה ד' סלוח לו', הבן אדם חזר על איזה פסוק בתורה, ובה מלכלך נגד רבינו.

מגיעים לצדיק לרופא לתקן את הנפש

מוהרא"ש היה אומר, אומן זה בית חולים, וכשמישהו חולה ולא מרגיש טוב, הוא מגיע לבית החולים, והוא לא מסתכל מי נמצא שם ומי עוד יושב שם, הוא צריך תרופה,

בכל כ"ד ראשי האברים, אבל אם נתת מכה על הקיר, והוא נהיה חרש מהקול, הוא לא יוצא לחירות, ושואלת הגמרא וכי היזק על ידי קול לא צריך לשלם, הרי צריך לשלם נזק אם כלים ניזוקו מהדף הקול, והגמרא מתרצת, שכלים אין להם דעת, אבל בן אדם יש לו דעת, ולמה הוא נבהל מקול, הוא הזיק את עצמו, מה כבר קרה שמישהו אמר מילה ומישהו צעק, אז מה קרה אם הוא אמר שיקרא למשטרה, למה אתה מפחד, אתה אשם בעצמך בזה, רבינו אומר את זה בספר המידות, בר דעת אין לו להתפחד מקול בעלמא.

אמונה מביאה שמחה

בן אדם שהוא לא מפחד והוא בשמחה הוא שורף את כל הקליפות, אפשר לראות שני אנשים עם אותם בעיות ואותם קשיים, אחד מהם משוחרר, לא חלי ולא מרגיש בכלל שעובר עליו קשיים, והשני פשוט לא יכול לנשום מרוב לחץ, והוא חייב כל מיני כדורים וויטמינים, והכל תלוי במח, כי הראשון יודע שהקב"ה עושה הכל, ואי אפשר לעשות כלום מבלעדי השי"ת, והוא יודע שהוא בידיו של הקב"ה, והוא שומר עליו, ומה שרק יקרה, הכל כבר נכתב ונגזר מהקב"ה בעצמו, ולכן הוא בשמחה, אמונה מביאה שמחה, ושמחה מביאה שוב אמונה, ואמונה מביאה שמחה וכן הלאה, אבל מי שמפחד והוא נבהל, בטח שאפשר לנצח אותו, ולכן אמר הבעל שם טוב הק' סגולה נגד רשעים שלא לפחד, עם אמונה ושמחה אפשר לנצח הכל.

שמחה על ידי תפילה

יהודי שואל את מוהרא"ש איך אפשר להיות בשמחה, מוהרא"ש כותב לו תפילה יפה שיבקש על זה, ויגיד להקב"ה: רבש"ע עזור לי להיות בשמחה, העצבות והמרה שחורה התגברו עלי, הרחק מעלי עצבות

האם אנחנו לא עושים תשובה? אולי אתה לא עושה תשובה, אבל למה אני נוסע לרבינו, כי אני רוצה לעשות תשובה, יום ולילה אנחנו חושבים על תשובה, וכאן יש צדיק שהולך לתקן אותנו, הרי הזוה"ק אומר שמי שחטא בפגם הברית, לא יזכה לראות אפי שכינתא, מה אתה תעשה עם הזוה"ק הזה, רבינו אמר שרק הוא מבין את הפשט בזוה"ק, ורבינו אמר שנבוא אליו והוא יתקן אותנו, גם אם נבוא באמצע השנה ונאמר את התיקון הכללי הוא יביא לנו תיקון, ואת מי שהוא לא יכול לתקן באמצע השנה, הוא יכול לתקן בראש השנה, ואמר שכולם חייבים לבוא.

אם יש שלום בית – יש הכל

כעת כשאנחנו אוחזים בשבת האחרונה של השנה נהיה מאוד בשמחה, ונתפלל הרבה שיהיה שלום בבית, ואם יש שלום יש הכל, יש את הקב"ה בבית, וכשאינן שלום, אין כלום, וצריך הרבה להתפלל על זה, כי היצר הרע משקיע על זה הרבה כוחות, כל שבוע הוא מוצא סיבה חדשה, בן אדם חושב שהוא כבר הצליח בשלום בית, וסוף סוף מצא דרך לחיות בשלום, ופתאום הוא רואה שזה מציק לו וזה מפריע לו, או שמציק לה משהו, ועד שהוא מצליח להבין מה מציק לה, ועד שחוזרים לדבר בחזרה כמו בני אדם, חז"ל אומרים [ברכות ז:] קשה תרבות רעה בתוך ביתו של אדם יותר ממלחמת גוג ומגוג, מחלוקת בבית זה הדבר הכי גרוע, מוהרא"ש מסביר את זה, כי ממלחמת גוג ומגוג עוד אפשר להינצל, והראיה לזה, הרי כל הסבים שלנו ניצלו מהמלחמה הארוכה, אבל כשיש ח"ו מחלוקת בבית, אי אפשר לברוח לאף מקום ואי אפשר להינצל, כשאינן לבן אדם מנוחה בביתו, ומשפילים אותו ומצערים אותו, אין לו מקום לברוח.

יש אנשים שמגיעים לבתי חולים ציבוריים, רק כי הם רעבים ורוצים שיתנו להם אוכל ממשלתי חנם, יש אנשים שמגיעים כל כמה ימים לחדר מיון, לפי החוק אי אפשר להוציא אותו, צריך לתת לו אוכל, ואחרי כמה שעות הוא הולך הבית, וכי זה נורמלי להגיד: אני לא הולך לחדר מיון, כי ראיתי בדיוק מי נמצא שם, מגיעים שם סתם משוגעים לאכול ולשתות, אף אחד לא אומר כך, אלא אומרים, אני חולה ואני צריך רופא ולא איכפת לי מי עוד נמצא בבית חולים, כך מוהרא"ש הסביר את ענין אומן, אני מגיע לצדיק לרופא שיתקן אותי.

נוסעים לאומן רק בגלל שמאמינים בשכר ועונש

בחורים מספרים לי שמישהו נעמד לאחרונה לדבר דרשה נגד ה'ראש השנה' הקדוש של רבינו, כאילו שחסידי ברסלב לא מאמינים בשכר ועונש, כאילו שאנחנו כופרים רח"ל ולא מאמינים ב'אני מאמין', ולכן נוסעים לאומן, וכי אני לא מאמין בשכר ועונש? הרי אני נוסע לאומן רק כי אני מאמין בשכר ועונש, ואני מפחד ממה שיעשו איתי בעולם הזה ועולם הבא, ולכן אני נוסע לצדיק, אני לא יודע אם הדרשן הזה מאמין בשכר ועונש, איך מותר להגיד על חסידי ברסלב שלא מאמינים בשכר ועונש, למה אני נוסע לאומן, אם לא משום שכר ועונש, אנשים מדברים כל מיני פסוקים ומשלים נגד הנסיעה לרבינו, ואומרים 'הם נוסעים לאומן' [מ'פארט זיך אויף אומן], למי יש כח לנסוע בכלל, הנסיעה כל כך קשה ומפרכת, בפרט עכשיו בעת מלחמה, מטלטלים אותנו בדרכים, ואנחנו נוסעים רק כי הצדיק אמר לבוא.

נוסעים לרבינו כי רוצים לעשות תשובה

אומרים לי שהוא אמר בדרשתו, מי שחטא צריך לשוב בתשובה, ולא עוזר על זה אומן,

קביעת שיעורים בתורה

צריך לקבוע שיעור בתורה כל יום, קודם שיעור בחומש, הרי אנחנו כבר מסיימים את החומש, אנחנו מתחילים כבר פרשת האזינו, ואחרי זה נוכל לרקוד בשמחת תורה, עם התורה, אחרי שסיימנו את כל התורה, אחרי שלמדנו כמו שמוהרא"ש ביקש מאיתנו, ביום ראשון לומדים עד שני, וביום שני עד שלישי וכן הלאה, כל יום קצת חומש, ומי שסיים חמשה חומשי תורה עם תרגום בשנה זו, יוסיף בשנה הבאה חומש עם רש"י, ובשנה הבאה עם פירוש אור החיים הקדוש, לא צריך ללמוד כל שבוע את כל פירוש האור החיים על הפרשה, אתן לכם עצה ממוהרא"ש, תקחו עפרון ותציינו שאת הקטע הזה כבר למדתם, וכשתלמדו את קטע תציינו את הקטע השני, ובמשך שנתיים שלוש תעברו על כל הספר הקדוש אור החיים, וככה תעשו עם כל התורה כולה, משניות, גמרא, מדרשים, אי אפשר לסיים כל התורה כולה בבת אחת, חז"ל אומרים שרק טיפש רוצה לסיים את הכל מיד, אבל חכם לומד כל יום קצת תורה, עד שבסוף מסיים את כל התורה.

חסידי ברסלב מקיימים כיבוד אב ואם בהידור רב

אנחנו נוסעים לרבינו, ואסור לנו להסתכל על אף אחד, כל אחד צריך להסתכל רק על עצמו, הרי כל אחד ראה איזה שנה עברה, משנה לשנה המצב נהיה יותר גרוע בכל העולם כולו, ובן אדם רואה מה עבר עליו, על מי בדיוק הוא צריך להסתכל, שיסתכל על עצמו וירוך לרבינו, ואם מישוהו יגיד לו שחסידי ברסלב לא מקיימים כיבוד אב ואם, אי אפשר לענות על לשון הרע, אבל המציאות הוא שרבינו מלמד אותנו כיבוד אב ואם, כל תלמידי היכל הקודש יודעים להעיד, שאף שכיבדו את ההורים לפני ההתקרבות, אינו דומה כלל לכיבוד שמכבדים אחרי שהתקרבו,

סוד כוונת אלול שלום בית על ידי תיקון הבריין

אברכים בוכים שלא יודעים מה לעשות, משפילים אותם בבית, מזלזלים בצורה איומה, ומה שרק עושים לא טוב ולא מספק אף אחד, מה עושים, רבינו מגלה לנו את העצה לזה, רבינו אומר לנו בליקוטי מוהר"ן מהו סוד כוונת אלול, בחלק ב' סימן פ"ז, דע שכוונת אלול היא תיקון לפגם הברית וכו', ולפעמים מחמת זה הפגם יוכל לאבד את זיווגו וכו', ואפילו אם ימצא את זיווגו, תהיה לו מנגדת, ולא תהיה נוטה אחר רצונו וכו', וכשמתקן זאת, ימצא את זיווגו, והיא לא תהיה כנגדו, רק כרצונו. רבינו נתן לנו כאן דרך לשלום בית, ללכת לפינה ולקחת תהילים, ולהגיד מזמור תהלים, ולהגיד: רבש"ע אין לי עליך טענות ותרעומות, אני יודע שאני צריך לשוב בתשובה, תעזור לי לתקן מה שפגמתי, ויגיד עוד מזמור תהלים ועוד מזמור, ועוד פעם תיקון הכללי ועוד פעם, ויצא קצת להתבודד, ויראה פלאות.

התבודדות מביאה ישועות

בן אדם שמתבודד ומבקש מהקב"ה על דבר שוב ושוב, יראה ישועות, מוהרא"ש סיפר שהוא הכיר חסיד ברסלב, שבניו ירדו מהדרך ל"ע, והוא ישב במירון, ובכה כל יום אל הקב"ה, ישב שם עם ליקוטי תפילות, התפלל והתפלל, ובסוף כל בניו חזרו ליהדות, כי זו כוחה של תפילה, צריך הרבה סבלנות לזה, אבל כשמבקשים שוב ושוב, הקב"ה עוזר, וכמובן לבקש כעני בפתח, ולא לבוא עם טענות, ולא להגיד להקב"ה הרי עשיתי כמה סגולות וזה לא עבד, צריך לבקש מתנת חיים, רבש"ע אני רוצה שלום בית אני רוצה נחת מהילדים.

אומרים במו"ק יג. שהקב"ה לא עשה חמי טבריה בירושלים כי אם בטבריה, כדי שלא יאמרו עולי רגלים אילו לא באנו בשביל זה דיינו, מוהרא"ש היה אומר, שבאומן כמה שרק ירצו לעשות יותר נוח, יראו ששום דבר לא יעזור, אם מגיעים לאומן, מגיעים לרבינו, אין נוחות באומן, כמו שרבינו אמר בחיי מוהר"ן: אם לאכול אם שלא לאכול, אם לישון אם שלא לישון, אם להתפלל כראוי או לא, העיקר להיות אצלי בראש השנה יהיה איך שיהיה, וח"ו להגיד שלא מתפללים באומן, אבל הכוונה בזה שבן אדם לא יגיד, הרי יש לי את הבית כנסת שלי, שם נוח לי להתפלל, צריך לדעת שלרבינו חייבים לבוא, ואם תשאל למה? התשובה היא, כאן נכנסת אמונת חכמים, שואלים אותי כל השנה מה זה אמונת חכמים, התשובה היא, לבוא לאומן, רבינו אמר לבוא, מגיעים, הרי אין לי כח לנסוע לאומן ומאוד נוח לי בבית, אבל רבינו אמר לבוא, אני מגיע.

להביא את הילדים לרבינו – שמירה לכל החיים

וזה לא קל לנסוע לאומן, ובפרט למי שמביא איתו את ילדיו, ואשרי מי שזוכה להביא ילד מתחת לגיל שבע לאומן, כי רבינו הבטיח שילך לחופה שלו עם כתונת נקיה, יש כאן הבטחה מרבינו שלילד יהיה יותר קל בשמירת הברית, מה לא עושה אבא בשביל בנו, וכי יסתכל על כסף, למה צריך כסף, כדי שהבן שלו יבוא הביתה עם כל מיני חברים רעים ומחשבות רעות, הרי אז הוא ילך לכל מטפל ויהיה מוכן לשלם רבבות דולרים להציל את הילד, ולהכניס בו איזה לחלוחיות של יהדות, שיסכים להניח תפילין לפני השקיעה, ואבא חכם מביא את בנו לצדיק ומציל את הילד.

לבוא לרבינו ולא להסתובב בשוק

וכשנוסעים לאומן צריך לחזור על מה

אחרי שמתקרבים לרבינו הם באמת מכבדים בלב, גם לפני זה לא קראו להורים עם השם, ועשו את מה שצריך לעשות, אבל בלב היה להם הרבה טענות נגד ההורים, כך דרכן של ילדים, שחושבים שהם יותר חכמים מההורים, התקרבו לרבינו ונודע לנו מה זה אבא ומה זה אמא, עם הורים לא מתווכחים, מקשיבים לכל הדברים שהם אומרים, ומעריכים אותם באמת, דנים אותם לכף זכות, אבל לאומן נוסעים, מניחים את כל הרגשות בצד, וצריך לנסוע, כי רבינו אמר שיותר גדול מזה לא קיים, אין משהו יותר גדול מהנסיעה לרבינו.

כולם שוברים מניעות לבוא לרבינו

מוהרא"ש היה אומר שמכל הרבבות שנוסעים לרבינו, אין אפילו אחד שמגיע בלי מניעות, אתה מסתובב באומן ורואה שם המון אנשים, תדע שלכל אחד מהם, היה איזה מניעה לנסיעה לרבינו, אחד המניעה היתה כסף, ולאחד העבודה שלו, או המשרה שלו, ולאחד זה המשפחה שלו, ואצל אחד זה אשתו, אברכים נוסעים ולא יודעים מה יהיה המצב בבית כשיחזרו, האם יש להם למי לחזור, וכמו ששר ר' יצחק ברייטר על זה: שומרים זאת תלמידיו, מדי שנה בשנה להתראות לפניו, שוברים על זה מניעות עצומות, כי זה תיקונם המיוחד לפני יודע תעלומות, דיברנו על זה כבר בשבוע שעבר, שרבינו אומר בליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ו, שכשיהודי צריך לעשות מעשה טוב, מביאים לו מן השמים מניעות, שזה לא ילך בקלות, כדי להגדיל החשק, צריך רק שיהיה לנו כוחות לעבור את זה.

לא נוסעים לבלות חס ושלום

חס ושלום להגיד שאנחנו עושים מה שבא לנו ואחרי זה נוסעים לאומן, בואו תראו איך נוסעים לאומן, איזה כיף יש בנסיעה זו, חז"ל

ציבור גדול, תעמוד בפניה ותתבודד, תעשה וידוי דברים לפני הצדיק האמיתי, כפי שרבינו אומר, שכשאדם חוטא נכנסים העוונות לתוך עצמותיו, והעוונות יוצאים רק על ידי וידוי דברים לפני הצדיק, וכעת אתה נמצא ליד הצדיק, תנצל את זה, ותספר לו הכל, ואחרי זה תבקש את כל משאלות ליבך.

לא להתבלבל מבלבולים של הרגשים

יש גם בלבולים בין אנשים, למי לדבר, האם להקב"ה או לרבינו, תעזבו את כל הבלבולים בצד, ותדברו איך שנח לכם, תדברו כך ותדברו כך, אל תתבלבלו מזה, ויש עוד בלבול שמוהרא"ש היה אומר, שלפעמים אברכים מגיעים לאומן, והיו בטוחים שיוכלו לשפוך את הלב אצל רבינו, ופתאום הכל חסום להם, הם לא מרגישים כלום, צריך לדעת שהתיקון הוא לא לבכות, התיקון הוא לבוא לרבינו ולהגיד תיקון הכללי, ולבקש מרבינו לבוא לשנה הבאה, ולבקש מרבינו שלא נהיה אף פעם חכם יותר, ושלא נתחיל לעשות ליצנות מצדיקים, הרי על ידי ליצנות אפשר לעבור על כל התורה כולה רח"ל. ואת הסדר הזה עושים כל יום שנמצאים באומן, למחרת מגיעים שוב, מקווה אם אפשר, ופרוטה לצדקה, ותיקון הכללי, ר' נתן היה אומר שהיה מסכים לרדת שוב לגלגול, אם יתנו לו את האפשרות להיות עוד פעם אחת בציון של רבינו.

לא להתווכח בבית

ואם מישהו שואל אתכם מה הענין של הנסיעה, אל תתווכחו עם אף אחד, העיקר שיהיה לכם שלום בית, ותדברו איתה יפה שוב ושוב, תגידו לה: אשתי היקרה, אני לא נוסע סתם לבלות, אני נוסע להביא ישועות, בעבורי ובעבורך, הרבי הזה נותן לי חיות בכל השנה, ולמה לנו להסתכל על השכנים,

שמוהרא"ש היה אומר תמיד, כשמגיעים לאומן מגיעים המחשבות מחדש, למה הגעתי בכלל, ואז הולכים לשוק לחפש כל מיני שטויות, כי יש שם איזה רוסי זקן שמוכר איזה כלי נגינה ישן, הוא היה עייף ולא ידע בכלל מה הוא קנה מה הוא הביא, מה אתה מחפש מציאות באומן, יש מספיק שטויות באמריקה, נראה אולי שיש שם שולחנות עם דברים, אין כלום, ובחורים צריכים מאוד להיזהר להיות עם חברים טובים, איפה להתפלל? איפה שנוח לך, אבל העיקר תבוא לרבינו, מה העיקר? לבוא לרבינו לאומן, איפה באומן? לא משנה, העיקר שתבוא לאומן, לציון של רבינו.

הסדר כשמגיעים לציון

כשמגיעים לאומן, אם זוכים הולכים קודם למקווה, ב"ה שיש היום באומן המון מקוואות נהדרות, ואז הולכים לציון, נותנים פרוטה לזכות רבינו נחמן בן פיגא, ולא להיכנס לכל הבלבולים, איפה היא הצדקה באמת, לאן לתת את הפרוטה, תכניסו לקופה, אל תביאו לי את הפרוטה, תשים פרוטה בקופה, ותתחיל להגיד 'מכתם לדוד', מילה במילה, שמרני קל כי חסיתי בך, אל תדלג, ואל תעבור על מילים כמה פעמים, תגיד כל מילה, ואם באמצע תבכה כל כך ולא תוכל להמשיך, תחכה ותגיד שוב, ואחרי שאתה מסיים את 'המזמורים, תתחיל את התפילה של ר' נתן, מילה במילה, אשירה לד' בחיי וגו', ואחרי זה תספר להקב"ה, ולרבינו, כל מה שעשית מיום שנולדת, מה שאתה זוכר תספר, ובאמצע תשמע כל מיני קולות של תופים וריקודים, ועוד כל מיני צעקות, תסגור את העינים שלך, ואל תריב עם אף אחד, אם מישהו דחף אותך, אל תחזיר לו כלום, תפנה לפינה ותמשיך לדבר אל רבינו, כמובן שמרגישים התעלות אם זוכים להתקרב לציון ולשים את הראש על האבן, אבל לא תמיד זה אפשרי, אם יש

בעיטה להורים ונוסעים לאומן, אף אחד לא נותן בעיטה, נוסעים לאומן, זה נכון שהאבא מאוכזב, יש הרבה דברים שמאכזבים, פעם אמר לי חסיד ברסלב, הרי האבא של האברך מתאכזב כשירוד שלג, וכשירוד גשם, וגם בנסיעה לאומן, אבל הכיבוד אב ואם האמיתי זה ללכת כל יום לשחרית מנחה וערבית, ולעלות לבקר אותם.

המתנות שקיבלנו

אני לא מדבר על כל שאר המתנות שקיבלתי ממוהרא"ש, כשעוברים את מעגל השנה, רואים כמה צריך להודות להקב"ה על ההתקרבות, בואו ניקח את הימים נוראים, אני ב"ה גם לפני זה עשיתי בדיוק את כל מה שצריך, לא עזבתי מנהג אחד, כל 'ויש נוהגין' קיימתי, אם כתוב לעמוד כל התפילה, עמדתי כל התפילה, ואם כתוב לעמוד קצת כפוף, עמדתי קצת כפוף, הרי אני כל כך רציתי להיות ירא שמים, גם עכשיו אני מאוד רוצה, מוהרא"ש נתן לי שמחה ואורה בכל הזמנים האלו, אי אפשר בכלל להסביר את זה, זה משהו בלב, אין זמן יותר יפה מאלול והימים הנוראים, וככה מוהרא"ש האיר לנו את החנוכה, וככה את פורים, ואת פסח, על כל דבר ודבר אני אומר, רק על זה לבד היה שווה כל ההתקרבות, וכמובן כשמדברים מכיבוד אב ואם, זו המתנה הגדולה ביותר שקיבלנו.

דבר גדול טמון בנסיעה לאומן

אברך אחד אומר לי שהוא קיבל תפקיד חדש באיזה מוסד, והוא אמר למנהל שלו, שהוא יסע לשלושה ימים לרבי שלו לראש השנה, והמנהל הסתכל עליו והיה נראה לו לפי הלבוש שהוא שייך לחסידות מסויימת, ואמר לו המנהל: בטח, לרבי שלך תיסע בחפץ לב, הוא צדיק גדול, אחרי כמה ימים שואל אותו המנהל, האם אתה נוסע לאומן או לרבי שלך,

הרי בעת צרה השכן לא יעזור לנו, אם נצטרך לעשות שידוך, השכן רק ילכלך עלינו, ורק הצדיק יעזור לנו, וזה מעשים בכל יום, אנשים רואים ששידוך לא הולך להם, כי השכן מדבר נגדם, הרי הם מלבישים את הילדים רק כפי השכנים, והשכנים האלו מדברים נגדם, שלמה המלך אומר, מענה רך ישיב חמה, לכן נדבר יפה בבית, וגם אם היא צועקת, לא קרה כלום, לא מקבלים פחד מצעקות, ואם היא אומרת שעוד מעט היא מקבלת התקף לב, אל תיבהל, הרי גם אתה יכול לקבל התקף לב אם לא תיסע, לא לדבר בחריפות רק בעדינות, ולא רק עכשיו, כל השנה יש לדבר ככה.

לדבר יפה בכל השנה ולכבד הורים כל השנה

בעל לא אומר לאשתו: נו, תבואי כבר, כמה אני צריך לחכות לך, אתה לא צריך לחכות בכלל, אתה יכול ללכת, לא צועקים על אשה, אם אתה רוצה אל תחכה ותלך, לא צועקים: אני לא הנהג מונית שלך, אתה לא הנהג שלה? אז הנהג של מי אתה? אם החבר שלך צריך נסיעה לשדה התעופה אתה יכול לקחת אותו, ואם האבא של החבר שלך צריך נסיעה, אתה מוכן לקחת אותו, ולמה שלא תיקח את אשתך ואת אמא שלה, הרי יש לך רכב, תיקח את חמותך, הרי עוד מעט אתה הופך להיות היהודי הזקן, ותהיה חמיו של החתן שלך, ואתה תרצה שיעזרו לך ללכת לשמחות, כעת זה הזמן לעזור להם, את מי תיקח ברכב, אם לא את ההורים שלך ואת ההורים שלה, אסור לזלזל בהורים שלך ולא בהורים שלה, הדבר היפה ביותר ביהדות אלו ההורים, אני הרבה פעמים חושב, שרק על המתנה הזאת לבד אני מודה להקב"ה שהתקרבתי למוהרא"ש, שההורים שלי קיבלו כזו חשיבות בעיני. זה ממש הוצאת שם רע כשאומרים שאנחנו לא מכבדים את ההורים, הם אומרים שעושים אצלינו הצגה, שמלמדים אותנו כל השנה להיות האנשים הטובים, ובערב ר"ה נותנים

מהקב"ה

אנחנו עכשיו ממליכים את הקב"ה בימי ראש השנה, עושים 'בנין המלכות', מה זה להמליך את הקב"ה? לבקש מהקב"ה על כל דבר, כשיהודי פונה להקב"ה על כל דבר, זה נקרא להמליך את הקב"ה, אם הפרנסה דוחקת לו, הוא פונה אל הקב"ה, אם הוא צריך ישועה עם בנו, הוא הולך להקב"ה, ואם הוא צריך להיוושע עם זש"ק, הוא ילך רק להקב"ה, זוהי מלכות, מה רופא יכול לעזור, רופא יכול להגיד שלפי דרך הטבע אי אפשר להביא דורות, מוהרא"ש הרבה דיבר על רופאים, ואמר, שרופא יכול רק לרפא, ואם הוא מתחיל להגיד דעות, אם כן יהיה ילדים או לא, זה לא תפקידו של הרופא, על זה הולכים להקב"ה.

להמליך את הקב"ה – לקבל הכל באמונה

ואם הקב"ה נתן לי את הזיווג הזה והמשפחה הזאת, אני מקבל את זה, כי זה מהקב"ה, זה נקרא להמליך את הקב"ה, ולא להגיד הרי כבר אז כשהציעו לי את השידוך כבר ידעתי שזה לא בשבילי... וחבל שהסכמתי לדברי השדכן.. אסור שיכנס בראש מחשבה של טריפה, מחשבה של גירושין ח"ו, יש אנשים חושבים שאחרי זה יהיה להם טוב, אם עכשיו מר לו, שידע שאחרי זה יהיה הרבה יותר מר, שבוע אחד הילדים נמצאים כאן, ושבוע אחרי זה הם נמצאים שם, ובכל מקום מסיתים אותם נגד הצד השני, הילדים עוברים סבל בל יתואר, אחד חושב שהצד השני מודרני מדי, והצד השני חושב שהצד הראשון אדוק מדי, אני ב"ה כבר המון שנים בתחום החינוך, עוד לפני שהייתי כאן במוסדות, וראיתי שהילדים שהוריהם גרושים, חייבים רחמי שמים מרובים כדי לשרוד, ולהמליך את הקב"ה, הכוונה לחפש את הטוב באשה, אם הקב"ה נתן לי את האשה הזאת לאשה, אחפש בה

הוא ענה שהוא נוסע לרבי שלו באומן, אמר לו המנהל, אתה לא יכול להמשיך לעבוד כאן אם אתה נוסע לאומן, מה הבעיה שהוא נוסע לאומן? רואים כאן שיש משהו מאוד גדול בנסיעה הזאת לאומן.

להמליין טוב על ישראל באמירת הסליחות

במוצאי שבת אנחנו מתחילים סליחות, אחינו בני עדות המזרח כבר התחילו בראש חודש אלול, מוהרא"ש היה אומר את הסליחות במוצאי שבת, צריך הרבה לבקש מהקב"ה בעת הסליחות, פנה נא אל התלאות ואל לחטאות, תסתכל על מה שעובר על בני ישראל, אנשים כל כך שבורים, אברכים כל כך מתקשים בענייני פרנסה, כמעט אין אברך בלי חובות של כרטיסי האשראי, אני לא מדבר על משכנתא על הבית שזה כמו שכירות, אני מדבר על חובות לכרטיסי האשראי, הוא אפילו לא יודע כמה הוא חייב לכרטיסים שלו, אין לו מנוחה מזה, אין לו ישוב הדעת, אי אפשר להתפלל וללמוד, הוא רץ אחרי הבהמות והבהמות בורחים, רבש"ע תרחם על בני ישראל, צריך לבקש הרבה על בני ישראל, ולהגיד הרבה דברים טובים על בני ישראל, הקדושת לוי זי"ע ושאר הצדיקים היו מדברים רק מליצות טובות על בני ישראל, כשהיינו ילדים בתלמוד תורה שמענו, שהרה"ק מבארדיטשוב זי"ע ראה יהודי מתקן את גלגלי העגלה שלו באמצע התפילה, כשהטלית והתפילין עליו, אמר הצדיק: רבש"ע תראה, מי כעמך ישראל, אפילו בשעה שמתקנים את הגלגלים הם מתפללים, אף שאין לו כח לשבת בבית כנסת, ולא מבין שחייבים להתפלל, הם מניחים טלית ותפילין, צריך הרבה להתפלל על זה בזמן הסליחות.

להמליך את הקב"ה – לבקש על כל דבר

לא מוכנים לגעת בקונטרסים, אבל אם יש גליון בשולחן, הוא מציץ ורואה ששום דבר לא נושך, ומקבל קצת חיזוק מרבינו, כל מי שיכול לקחת חלק בזה, אם זה בטירחא או בממון, שכרו הרבה מאוד, כל חסיד ברסלב שמגיע לרבינו, חייב להגיד שיש לו שייכות בהפצה, רבינו אמר פעם לר' נתן, אם אתה הגעתי אלי, איפה כולם, למה הם לא הגיעו אלי, ואם הם לא הגיעו, למה אתה כן הגעת, זו שיחה שמאוד צובטת בלב, כי אם יש לך חיות כאן ואתה מרגיש שאתה מקבל כאן אמונה, איפה כולם, למה אתה לא מביא את כל העולם לכאן, ואם אין כאן אמונה מה אתה מחפש כאן, אבל אני מבקש ממך לא להתווכח, המקורבים החדשים אוהבים להתווכח, אין שום ענין לבחור להתווכח, כי לבחור מאוד קל לנסוע, הוא צריך רק לדעת איפה הדרך שלו והוא נוסע, אבל אברך לא יכול להשאיר בבית אשה כאובה וגם לאברך אסור להתווכח.

טיפשים המחריבים בית בגלל שטויות

זה מאוד לא פשוט מה שאברכים עוברים, אני כל יום שומע סיפורים, ואני מגיע בלילה ואני אומר לאשתי כל יום תודה, שלא עשתה לי קושי בנסיעות, ואני אומר תודה לחמי וחמותי, הרי גם הם יכלו לאיים עלי בגט, צריך להיות ממש חסר דעה לעשות את מה שאנשים עושים היום לבת שלהם, מאיימים על החתן שאם יסע לאומן הם יגידו לבת לבוא הביתה עם הילדים, אין לך מה לעשות? להביא הביתה אשה עם ילדים? זה מה שהולך היום בדור הזה, כל דבר קטן שהבת מתלוננת להורים שלה, ואומרת שבעלה אמר ככה ועשה ככה, מיד ההורים הטפשים אומרים לה, תבואי הביתה, ככה אומר נער וטיפש, יהודי חכם אומר לבת שלו, תלכי הביתה, תסתדרי ותנשמי, ותנסו לעשות הכל שיהיה שלום בבית, אל תבואי לכאן עם הילדים, כולם

נקודות טובות, וארבה בבית הרבה אהבה שלום ורעות, ודברים ישתנו מאליו.

ספרי רבינו הם שמירה לדרך

ד' יעזור שנוכל לנסוע בשלום ולחזור בשלום, ר' נתן היה אומר, שאחרי ראש השנה מגיע יום הקדוש, ואז מתפייסים, לאומן צריך לנסוע, ואחרי זה נתפייס עם מי שצריך, ד' יעזור שנוכל לפעול אצל רבינו כל טוב, ויהיה לכולנו שנה טובה ומתוקה, ונזכה לתקן את כל התיקונים, מי שיכול לקחת ספרים להפצה באומן, יהיה לו שמירה בדרך, יש שיחה מרבינו בחיי מוהר"ן [שנ"ה]: והזכיר אז איזה עשיר אחד ואמר, שגם אליו היא טובה גדולה שיהיה הספר שלי בביתו, כי יהיה לו שמירה גדולה לכל דבר ושבתקיים עשירותו, ואפילו כשעומדין בתיבה ומגדל הם טובה גדולה, כי ספריו הם שמירה גדולה בבית, לשמור על העשירות וממון האדם מכל הנזקים. ולכן כל מי שיש לו בית, אף אם הוא לא משתמש בזה, כמו בית במחנה קיץ, מומלץ מאוד להכניס איזה ספר מרבינו לשמירה, מי שרוצה שהמזוודה שלו תגיע לאומן, שיכניס ספר מרבינו לתוך המזוודה, וכשמגיע לאומן או שילך בעצמו להפיץ, או שיתן למפיצים, כל מי שלא יכול בעצמו ללכת להפצה, שידע שיש בידו לעזור למפיצים, אפשר לקחת אותם ברכב וכדומה, יש בחורים מפיצים שמוכנים ללכת כל הזמן להפצה, אבל אין להם רכב, אפשר גם לעזור להדפיס את הספרים, כל חסיד ברסלב חייב שיהיה לו איזה שהוא שייכות עם הפצה, או שיפיץ בעצמו, או שיעזור למפיצים, או שיעזור להדפיס את הספרים, או את הגליונות.

הפצה בלי להתווכח

המפיצים אומרים שחבל שמוהרא"ש לא זכה לראות את הגילוי של הגליונות, אנשים

אל תעשו מזה עסק, אני מברך שהיא תמיד תהיה מרוצה מבעלה, אבל אם היא אומרת שבעלה הלך כל הלילה עם חבר לבלות, אל תצעקו שהיא תבוא מיד אליכם הביתה עם כל הילדים, תגידו לה להישאר בבית, ולנסות להשלים, להכין לו ארוחת ערב, ושהיא תקבל אותו יפה ותחיך אליו ותשוחח איתו, ככה מתנהג אבא חכם, לא היה דבר כמו היום, כל יום יש גירושין ופירודין, אחרי כמה חודשים בני זוג נפרדו, למה? כי היא נאנחה על משהו, ואומרת שהוא לא מתאים בשבילה, היא בכלל לא יודעת מה זה 'מתאים', אבל ככה היא שמעה מהחברה שלה חודש אחרי החתונה, אז ככה צריך להגיד, שהיא מרגישה שהם לא מתאימים, תדעו שאף אחד לא מתאים, אין שני דברים שהם זהים לגמרי, שני אנשים חושבים אחרת, לשני אנשים יש שני טבעיים, ולכל אחד יש רמת משכל אחרת, וחיים ביחד ובשלום, אף אם החברה אומרת שלא מתאימים, ד' יעזור שיהיה אצלינו שלום ושלווה, ונוכל לוותר אחד לשני, ונלמד את ספרי רבינו, ונעשה תשובה שוב ושוב, ונבטל את דעתנו לרצון הקב"ה.

עוברים קושי, ובעז"ה תעברי את זה, ויהיה לך טוב, אני מכיר כל כך הרבה סיפורים, אשה הולכת לאביה ואומרת שהיא רואה שבעלה לא מניח תפילין, מיד האבא מזדעק, מה? תבואי עכשיו הביתה עם הילדים, טיפש מטופש, הוא עובר עכשיו תקופה קשה, וכי הוא לא רוצה להניח תפילין? מדברים כאן ממין ואפיקורוס? הוא נפל לדיכאון, מעשה בכל בנין ובנין, אולי לא באותו יום בכל הבניינים כי אז היו רואים שהבית כנסת מתרוקן, אבל כל יום עוברים אברכים אחרים משבר, ולא מגיעים להתפלל, ובוודאי יעברו את המשבר וישפרו את דרכיהם, וכי בגלל זה מפרקים בית? ואם אתה חושב שהוא מין ואפיקורוס, לך לרב ירא שמים, שיגיד לך אם מפרקים את הבית, מה אתה רוצה בזה שאתה מביא את הבת שלך הביתה, הרי כבר עבדת מספיק שנים, מה אתה מביא את הנכדים בחזרה לבית שלך, מה קרה אם הוא נסע לאומן, מה הטיפשות הזאת, למי יש כח עכשיו לבת עם ילדים.

אני מספר לכם כדי שתדעו מזה, שאם הבת ח"ו אומרת משהו ונאנחת על משהו,

***

ליל שישי פרשת האזינו תשפ"ד

הכנה ליום הכיפורים תשפ"ד

ונאווה ביום הכיפורים – כולם מאירים

שרנו עכשיו 'דרכך אלוקינו להאריך אפך והיא תהילתך', כאלו מילים מרגיעות, הקב"ה מחכה לנו שנחזור אליו, כך דרכו, הוא מאריך אף ומחכה שנשוב בתשובה, והיא תהילתו, זה השבח שלו, אנחנו עומדים כעת לפני יום קדוש ונורא, יום הכיפורים, חז"ל אומרים הרבה פשטים, על הפסוק בשיר השירים, שחורה אני ונאווה, אחד הפירושים זה על שבת, שחורה אני כימות החול, ונאווה אני בשבת קודש, וחז"ל אומרים את זה גם על יו"כ, שחורה אני בכל ימות השנה עם המעשים המכוערים שלנו, אבל נאווה אני ביום הכיפורים, הקב"ה מטהר אותנו, כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ד' תטהרו, אם יהודי צם ביום כיפור, ומאמין שעיצומו של יום מכפר, הקב"ה מטהר אותו מכף רגל ועד ראש, אפשר לראות את זה בבית כנסת על אנשים מאוד פשוטים, איך הם נהפכים לבן אדם אחר ביום זה, רבינו אומר שמי שהולך לצדיק על ראש השנה, יכול לראות דברים יפים בכל השנה, יכול לראות מי יהודי ומי גוי, ויכול לראות למי יש קדושת ארץ ישראל ולמי לא, ותסתכלו דבר מעניין, בליל יום כיפור כולם מאירים, פניהם מאירים ומזהירים, רואים שיש עליהם נקיות וטהרה.

נבוא שוב ושוב בבקשת סליחה

אנשים חושבים שיום הקדוש זה משהו

מפחיד, אין ספק שזה יום נורא ואיום, אבל חס ושלום להיכנס לדיכאון ולמרמור, מגיע יום קדוש ועליון, והקב"ה שוטף אותנו ורוחץ אותנו, ומחכה שנחזור אליו, שנדפוק קצת על הלב, סלח לנו מחל לנו, על חטא ועל חטא, שוב ושוב, כן רבש"ע אני חטאתי, אני חטאתי, אני מודה באשמה, מישהו שאל אותי למה אני צריך להגיד את כל ה'על חטא', הרי יש שם דברים שלא עברתי, והאמת היא שאנחנו צריכים לעשות תשובה על כל 'על חטא', כי הדברים הולכים גם על חטא בדיבור או במחשבה, אף במחשבה דקה מן הדקה, ובכלל אנחנו יודעים באיזה גלגול אנחנו נמצאים, ומה אנחנו צריכים לתקן מהגלגולים הקודמים, ומי יודע על מה עברנו אז, בקושי אנחנו יודעים מה קורה איתנו בגלגול זה, ולכן נבוא אל הקב"ה בשפלות ברוך שוב ושוב, רבש"ע חטאתי, רבש"ע תמחל לי, אני מבטיח לך שאהיה טוב.

אתרחץ שוב ושוב

יש אנשים שהם ביאוש עמוק, ואומרים: למה לי לחזור בתשובה, למה לי לקבל קבלות, ובסוף ליפול שוב, הרי כל שנה אני עושה את אותו דבר, וזה נראה לי כמו משחק, אלול, תוקעים שופר, אומרים לדוד, בר"ה נבהלים ומברכים לשנה טובה, ואחרי זה כמה ימים רגוע, ואחרי זה שוב פוחדים ביו"כ, ואחרי זה שמחים בסוכות, ואחרי זה חוזרים למה

לקיים את זה.

צריך לשמוח מאוד מאוד

זכינו להיות אצל רבינו על ראש השנה, ב"ה אני עוד לא חזרתי לכוחות מאומן, אני יושב בבית על הכסא ולא מצליח לעשות כלום, דבר ראשון בבוקר אני הולך לשחרית, ואחרי זה אני חוזר ויושב על הכסא, אני מרגיש כמו יהודי זקן בן תשעים, בלי כוחות, הנסיעה לרבינו הקדוש מאוד התישה, הראש מסתובב עדיין, אבל צריך לזכור מה רבינו אמר, מי שהיה אצלי על ראש השנה צריך לשמוח מאוד מאוד, וכן כל אלו שרצו להגיע, כל מי שרצה לבוא ולא הצליח לבוא, ובכל ה'ראש השנה' היו מלאים בכיסופין, והיו עם צביטות בלב, כל אלו בכלל אלו שראוי להם לשמוח מאוד מאוד, אני לא יודע אם האנשים באומן, חושבים כל כך מרבינו, כמו חסידי ברסלב שעוברים התעללות ומניעות מבני המשפחה ולא יכלו לנסוע, הם חושבים מרבינו כל הזמן ומתגעגעים לרבינו, ומחפשים בנרות בראש השנה, איזה חסיד ברסלב שיוכלו יחד לעבור על איזה קטע מהתפילות בנוסח ברסלב, ואם תשאל אותי למה אני אומר את זה אחרי ראש השנה, ואני לא אומר את זה לפני ראש השנה, כי רבינו אמר לבוא, ואנחנו חייבים לבוא, ויש אנשים שלא מבינים מה אני אומר, כי לפני ר"ה אני אומר שחייבים לבוא, ועכשיו אני אומר שכל מי שלא הגיע עוד יותר היה באומן ממי שהגיע, חז"ל אמרו שלא ללמוד תורה עם נשים כי לא יכולים להבין את ההבדל למה פעם א' כתוב ככה ופעם כתוב ככה, למה לכתחילה ככה ובדיעבד ככה, וצריך להגיד להם מאוד ברור, אותו דבר זה בנוגע לאומן, יש את הנסיעה לרבינו, ויש את הגעגועים לרבינו.

שהיה, הכל נהיה אותו דבר, למה לי לעשות את זה, וזו טעות מאוד גדולה, כי למה אתה מנקה את הבית, למה אתה קורא לפני שבת למנקה שיצחצח את הבית, האם אתה לא זוכר איך הבית היה נראה בליל שבת שבוע שעבר אחרי הסעודה, אחרי שהילדים שפכו את הרוטב של הדגים עם החרף, ומי מדבר כשהם מביאים את השמיכות והכריות לתוך הסלון והלכלוך, למה אתה קורא למנקה כל פעם, ולמה אתה מתרחץ במקלחת, לפני שאתה הולך לחתונה, אתה מתרחץ טוב עם סבון, הרי עוד מעט בחתונה תהיה כולך חתיכת זיעה, אנשים יוצאים לעבודה בבוקר, ומתרחצים קודם, למה, הרי עוד מעט אתה שוב מלא בזיעה, אותו דבר זה עם עבודת השם, אני יקבל על עצמי שוב קבלות, ואני ישוב שוב בתשובה, ואני אתרחץ שוב, ואם אתלכלך אתרחץ שוב ואנקה שוב.

קבלה - תפילה

צריך לדעת מה זה קבלה, קבלה ללא תפילה, זה טוב רק לחמש דקות, כשיהודי מקבל על עצמו קבלה, הוא חייב מיד לעשות תפילה, רבש"ע אני קיבלתי על עצמי זה וזה, תעזור לי לקיים את זה, ולהישאר בזה, כל יום צריך לבקש על הקבלה, רבש"ע קיבלתי על עצמי בשנה זו ללמוד כל יום דף גמרא, וכבר עבר שבוע ולא למדתי כלום, אנשים לא קולטים שאנחנו כבר באמצע השנה החדשה, אנשים חושבים שרק מוצאי סוכות מתחילה השנה החדשה, אז חוזרים לימי החול, אבל השנה החדשה כבר התחילה, ואם קיבלת על עצמך שבשנה הזו תשב עם הילדים שלך, זה הזמן לעשות את זה, תשב איתם, תדבר איתם, ותספר להם משהו, ותלמד איתם, אבל על כל קבלה חייבים תפילה, אם קיבלת על עצמך שמירת עיניים, תתפלל על זה, רבש"ע אני רוצה להיות טהור וקדוש, אני רוצה לשמור על עיניי, אני קיבלתי זאת על עצמי, עזור לי

מנחה וערבית, ואני לא חייב לאף אחד כלום, אני מגיע לבית כנסת להקב"ה, אני לוקח את הסידור שלי ומתפלל, מה איכפת לי מה יאמר פלוני עלי, ומה יחשוב אלמוני עלי, והאמת היא שאף אחד בכלל לא מסתכל עליך, אתה לא כזה גדול שמישהו יסתכל עליך וידבר ממך, ואם מישהו מדבר ממך, עוד חמש דקות הוא מדבר ממישהו אחר, ועוד חמש דקות ממישהו שלישי, לאף אחד לא באמת מעניין ממך, ואם כן, מה זה העסק שלך, תבוא לבית כנסת, תבוא להקב"ה, תלבש טלית ותפילין עם שמחה.

אשריכם ישראל – המוסרים נפש לתפילה

כעת כשהיינו בדרכים ראינו את גדלותם של בני ישראל, הרי כשיצאנו מארה"ב בלילה, רק מסתדרים על המקום, ונעשה כבר אור יום, ואם ימתינו קצת פתאום נעשה חצות, וראה זה פלא, רק התיישבו על המקומות, ומיד כולם קמים להתפלל, הרי הגוף לא רוצה לעמוד כעת, הגוף רוצה לנוח טיפה, וכל אחד נעמד ולובש את הטלית ותפילין, אני כל כך התרגשתי בטיסה מהדבר הזה, התרגשתי אף מעצמי, מאיפה יש לי את הכוחות, אחרי הטיסה נסעו עם הרכבת, וסוף סוף התאקלמו ברכבת, אחרי שעה שוב האיר היום, ושוב כולם נעמדו, מנין סליחות, טלית ותפילין, בלעם קינא את בני ישראל בדבר הזה, הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא, וכפי שרש"י אומר, כשהן עומדין משינתן שחרית, הן מתגברים כלביא וכארי לחטוף את המצוות, ללבוש טלית, לקרוא את שמע ולהניח תפילין, ולא ישכב עד יאכל טרף, לא ישכב בלילה על מיטתו עד שהוא אוכל כל מזיק הבא לטרפו, כיצד, קורא את שמע על מיטתו ומפקיד רוחו ביד המקום, ואת זה ראו בדרכים, כשהיינו כבר שבורים ורצוצים בגופינו, בחזור מאומן נסענו כל כך הרבה, לא ידעתי בכלל שהעולם כל כך גדול... נוסעים ונוסעים ולא נגמר, לא

באומן אנחנו עברנו ניתוח

ואותו דבר אני אומר לכל אלו שהיו באומן, וקודם שהגיעו היו להם תוכניות, וחשבו שיסיימו בציון של רבינו את כל הספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן, וסדר משניות, ותיכנן לבכות שם ולהשיח את הלב, וכשהגיע ראה שהלב שלו נעול וסתום, ולא הצליח לעשות כלום, בדיוק על זה רבינו אמר 'כן להתפלל או לא להתפלל, העיקר שתבוא אלי לראש השנה', אני לא זוכר מה אמרתי קודם ר"ה, אבל מוהר"א"ש היה אומר תמיד חיזוק על ענין זה, שקודם שבן אדם עובר ניתוח, מרדימים אותו, אותו דבר זה אצל רבינו, רבינו הולך לנתח אותנו, אחרי שמצאו אצלינו דבר מאוד מסוכן, גדל שם גידול נוראי של חטא ועון, מידות רעות גדלים אצלינו, שורש פורה ראש ולענה, משהו רע יש במוח, משהו רע יש בעין, וחייבים לבוא לרבינו לניתוח חירום, שיוציא מהמוח ומהעין ומהלב כל הגידולים הרעים, ושינקז את הדם הרע שבוער בנו, הרי כל כך הרבה דם רע יש לאנשים, הדם רותח, והוא מבטיח נקמה לפלוני ולאמוני, ורבינו מנקה לנו את הדם, ולכן מרדימים אותנו, אי אפשר לדבר הכל ברבים, רבינו ביקש לכסות את זה, אבל רבינו גילה, שיש לו את היכולת לשנות את הגוף של האדם, גם אם נולד שלא בקדושה, הוא מקבל גוף חדש, ולפני ניתוח כזה מורכב, של שבירת הגוף הישן ונתינת גוף חדש, לכן מרדימים אותנו, ולא מרגישים כלום, ואחרי זה חוזרים מרבינו, ופתאום מתעורר אצלינו הרהורי תשובה.

לא להסתכל על אחרים

חוזרים מאומן ולפתע הראש מתחיל לחשוב אחרת, הבן אדם מתחיל לחשוב, מה לי להסתכל על מה שיאמר פלוני, ומה שיאמר אלמוני, אני רוצה להסתכל רק על התכלית, רק ללכת לבית הכנסת לשחרית

להתפלל, אל תתפלל בבית, מי שמתפלל בבית, מתפלל למחצה לשליש ולרביע, בקושי לבש את המכנסיים, זה לא בדיחה, אני שומע את זה מאברכים, אני שמח שהדיין כאן, טוב שישמע את זה, כפי שר' יהושע אמר לר"ג, אי אתה יודע בצערן של ישראל.

צערן של ישראל

חז"ל מספרים שם בברכות כז: מעשה בתלמיד אחד ששאל אם תפילת ערבית רשות או חובה, ולא כתוב בהתחלה מי היה התלמיד, וזה היה כשרבן גמליאל היה הנשיא, הוא היה מאוד קפדן, הבית כנסת היה נעול, ובדקו כל בחור לפני שנכנס לשיבה, ביררו עליו בדיוק מי הוא, רק מי שתוכו כברו נכנס, ובסוף היו צריכים להחליף את ראש השיבה, כי רבן גמליאל נתן לר' יהושע לעמוד הרבה זמן, כי כל עוד שהרבי לא אומר לתלמידו לשבת על מקומו, לא יושבים, והיה זלזול גדול בר' יהושע, ולכן ר' אלעזר בן עזריה נהיה נשיא, ופתח את השיבה, ואמר, לא צריך משרד, לא צריך מנהל, מי שרוצה להיכנס ללמוד, שיכנס לשיבה וילמד, וניתוסף שם מאות ספסלים בבית המדרש, יש אומרים שלוש מאות ספסלים ויש אומרים שבע מאות, ושמעתי פעם ממוהרא"ש שבכל ספסל ישבו מאה אנשים, ולרבן גמליאל היה חלישות הדעת מזה שמא מנע תורה מאנשים, והראו לו בחלומו חביות יפות ובפנים יש אפר שחור, כמו שמראים מישהו עם גרביים שחורות אבל בפנים הוא רקוב, הביאו פעם לרבינו איזה בנש"ק, מישהו כמוני, והתלמידים שמחו, ורבינו אמר, מה הבאתם לי, חבית מעיים? וככה ראה רבן גמליאל בחלומו, ונרגע, שכל השיבה הענקית לא שווה כלום, אבל הגמרא אומרת על זה 'ולא היא', הראו את זה משמים רק להרגיע אותו שלא יהיה חלישות הדעת לתנא הקדוש, וסוף המעשה היה שרבן גמליאל הגיע לפייס את ר' יהושע בביתו,

יודע מאיפה יש כל כך הרבה דלק, ופתאום עוצרים אותנו, הניחו את כולנו בתחנת דלק, ואני רואה שם את האוטובוס שנעצר לפנינו, אחינו מעדות המזרח, כולם עומדים שם כבר עם טלית ותפילין.

מנהג הצדיקים – להתפלל מיד

זכיתי בתור בחור לשמש את סבא שלי, הוא היה צדיק גדול ותלמיד חכם עצום, הרה"ק מקארלסבורג זי"ע, נסעתי איתו הרבה בנסיעותיו, גדולה שימושה יותר מלימודה, לשמש צדיק זה יותר מלשבת אצלו בשיעור, לומדים דברים גדולים לחיים, ומאז שהייתי בחור בן שלש עשרה עד החתונה שלי נסעתי איתו, וכל פעם שנסענו במטוס, הוא היה אומר לי כל הזמן, תציץ מהחלון אם כבר אפשר להתפלל, ואני הייתי אומר לו, סבא, הרי רק התיישבת, אולי תתפלל אחרי זה, והוא היה אומר לי, דבר ראשון מתפללים, כי אם עכשיו קשה לך לקום להתפלל, עוד חצי שעה יהיה יותר קשה, כי הדרכים מטלטלים את הגוף ונהיה יותר קשה, וקיבלתי את הלימוד הזה לתמיד, ב"ה אחרי שהתקרבתי לרבינו, נכנס בי יותר חזק כל הלימודים שקיבלתי מנערוטי.

רבקש על זה

כל מי שקיבל על עצמו לשנה החדשה, להתפלל שחרית מנחה ומעריב, שיעשה תפילה על זה, רבונו של עולם אני כל כך רוצה לבוא לבית כנסת, להתפלל שחרית מנחה ומעריב, תעזור לי רבש"ע, רבש"ע זה לא מספק אותי שיש לי כובע וחליפה וגרביים שחורות, אני רוצה להיות יהודי, אנשים לא מבינים למה אני מדבר מזה, מי לא מתפלל שחרית מנחה ומעריב? מי לא מתפלל? אני ואתה לא מתפללים, ברוך השם שאני מתפלל, אבל אני צריך כל יום את החיזוק מרבינו, אני צריך שרבינו יגיד לי כל יום, לך לבית כנסת

אמר רבינו על ר' נפתלי, ואמר לו, חברי היקר והאהוב ר' נפתלי, ספר זה עשה אותי ליהודי, אבל בברסלב אומרים בשם ר' לוי יצחק, שכשרבינו אמר את המשפט, הוא התכוון להגיד את כל המשפט על הספר: חברי היקר והאהוב עשית אותי ליהודי. ובספר המידות באות תפילה אומר רבינו: מי שיש לו בית הכנסת ואינו נכנס לשם להתפלל גורם גלות לבניו, אם לא הולכים לבית כנסת, יהיו הילדים ח"ו הולכי גלות, הולכים וגולים למקומות נידחים, ומוצאים חברים רעים רח"ל.

להישמר מחברים רעים

צריך הרבה רחמי שמים כשיש חברים טובים, ומי מדבר ח"ו כשיש חברים רעים, בעולם היום זה כבר חידוש, כשאברך אומר שלא עישן כלום, אתם לא יודעים על מה אני מדבר, אתם מהדור הקודם, גם אני מהדור הקודם, ואני לא יודע מה עוד קורה, אבל את זה אני עוד יודע, כי שמעתי שבוע שעבר מאברך שאמר לי, אני לא נגעתי בפירור מהרעל המסוכן הזה, והוא אומר שאף אחד מהחברים שלו לא יכול להגיד את זה, ומי מדבר מבחורים שמסתובבים בעולם אבודים, ומחפשים לקבל קצת תשומת לב ממישהו, ונותנים להם מיד לעשן את הסם המות רח"ל, איך אנחנו יכולים לשמור על הילדים, אי אפשר לאזוק את ידיהם ורגליהם, אבל אנחנו יכולים ללכת לבית הכנסת להתפלל, וכך נצליח לשמור עליהם, צריך לעשות משהו בראשי תיבות, תשפ"ד, אולי תהא שנת פיינע דאווענען, תהא שנת פשוטע דאווענען, ואם אתמול והיום לא הצלחת לשמור על הקבלת שקיבלת, זה הזמן להתפלל על זה, רבש"ע אני רוצה ללכת לבית הכנסת.

על ידי תפילה יכולים לשנות את הכל

התפילה חזקה כל כך, שגם אם האדם רחוק

וראה שכותלי ביתו של ר' יהושע שחורים, שאל ר' גמליאל את ר' יהושע, וכי אתה נפח וצורף? זה המסחר שלך? אמר לו ר' יהושע, אוי לדור שאתה פרנסתו שאי אתה יודע בצערן של תלמידי חכמים, ורק בסוף אומרת הגמרא שהתלמיד ששאל את השאלה היה רשב"י.

לאנשים קשה לבוא להתפלל

כל מנהיגי ישראל צריכים לדעת את צרתן של תלמידי חכמים, צריכים לדעת שיש כתלים שחורים בבתי ישראל, גם אם בבית מדרש נראים עם בגדים יפים, בבית הוא יכול להניח תפילין בלי הבגדים, וזה עוד הירא שמים, שהוא רוצה להיות קרקפתא דמנח תפילין, אצלו כעת זה פיקוח נפש ללבוש את המכנסיים, הוא מאוד חלש עכשיו, הוא חזר מחופש וצריך לנוח שבוע, וכשאנחנו קיבלנו אצל רבינו להתפלל שחרית מנחה וערבית, אנחנו נקפיד לבוא לבית הכנסת ולהתפלל, ולא להתפלל בבית, כאן בעיר יש מניינים לרוב, ומי שגר במקום שאין מנין, לא יגיד לעצמו, הרי אין מנין בבית כנסת עכשיו, ואולי אני בבחינת בדיעבד ויכול להתפלל בבית, צריך לדעת שבשו"ע נפסק שצריך להתפלל בבית כנסת.

סגולה לבנים טובים – לבוא לבית הכנסת

אברך אחד ניגש אלי עכשיו לפני ר"ה, ואומר לי, נולד לי הבן הראשון, והרי אני מכיר את העולם, ואני כל כך מפחד שהבן שלי לא יצא ח"ו לתרבות רעה, מה אני יכול לעשות שהבן שלי ישאר יהודי ירא שמים, שאלתי אותו אם הוא מגיע כל יום לבית כנסת, ואמר שקשה לו, אמרתי לו תסתכל מה רבינו אומר בספר המידות, ולא תצטרך ברכה ממני, רבינו אמר לר' נפתלי, חברי היקר והאהוב הספר הזה עשה אותי ליהודי, אני הבנתי ממוהרא"ש ש'חברי היקר והאהוב'

נספר לילדים את המשל שחז"ל מספרים, על מלך שעשה ארמון מפואר, הוד שבהוד, עם גינה מפוארת, והמלך ביקש שכל אחד יביא את האשפה שלו, לשפוך את זה בדלת הארמון, ככה הקב"ה אומר לנו לעשות ביו"כ, המשל הזה קצת רחוק מהשכל שלנו, בדרך כלל נותנים משל כדי לתת לנו להבין את הדבר הזה במשהו שקורה באמת, אבל אין מציאות כזאת שמלך יגיד לעשות ככה, אבל הקב"ה ברוב רחמנות כן אומר לנו, תבואו לבית הכנסת ותגידו על חטא, ותשפכו שם את כל העונות.

בין אדם לחבירו אין יום הכיפורים מכפר

אבל יש דבר אחד שחייבים לעבוד על זה, ואני מדבר על עבירות שבין אדם לחבירו, אם ח"ו האדם נכשל בחילול שבת, ואני לא מדבר על חילול שבת ממש, אלא מי ששיחק עם השעון של המזגן בשינוי ביד שמאל, אסור לעשות את זה, ולא מועיל כל התירוצים האלו של יד שמאל, אני לא רוצה להיכנס כעת לנושא ההלכתי, אבל צריך לעשות תשובה על זה, גם אם היה מאוד חם, וגם אם ראה שהטשולנט שלו נשרף וסיכב עם יד שמאל את הגז, הוא חשב שאם לא יאכל טשולנט משהו יקרה לו, וכעת כשמגיע יום הקדוש, הוא מגיע להקב"ה ומתוודה, ומבטיח להיות טוב, הקב"ה מוחל לו, אותו דבר זה במצוות עשה, אם שכח יום אחד להניח תפילין, הוא מגיע לביהמ"ד ומתוודה, הקב"ה מוחל לו, אבל אם חס ושלום פגעו במישהו, אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חבירו, אם פגעת באשתך אתה חייב לפייס אותה, אם פגעת באח שלך תפייס אותו.

לא צריך להיות צדיק ולא לנהל את כל העולם

כשראשי הקהילה מהעיר ברסלב משה חינקס ואברהם פייעס, ביקשו מרבינו שיבוא

מאוד ממהו, הוא יכול לשבור את זה, אברך אומר לעצמו, אני לא יכול ללכת לבית כנסת, זה לא קשור אלי הדבר הזה, ואני מפחד שזה יקרה, טוב לי ככה, אז תספר את כל זה להקב"ה, ותגיד לו, רבש"ע, באמת אני רוצה ללכת לבית הכנסת, אבל טוב לי ככה, רבש"ע אני רואה את החשיבות של זקן ופיאות, אני רואה את המכתבים, אני רואה שרבינו אמר שזה עיקר היהדות וזה מה שישמור על האדם לאחר פטירתו, רבש"ע אני אפילו לא רוצה להתפלל על זה, טוב לי ככה, רבש"ע אני לא מרגיש שזקן זה עבורי בכלל, איך אני מגיע מחר לבית הכנסת עם זקן, אני מבקש ממך רבש"ע שיקרה לי משהו במוח שכן ארצה את זה, ולפחות שלבנים שלי יהיו זקן ופיאות, וזה כבר דבר טוב, כשיהודי מבקש עבור בנו, זה מראה שהם גם רוצים להיות טובים.

לספר לילדים על החג היפה של יום הכיפורים

התחלנו שנה חדשה, ואנחנו עומדים לפני היום הקדוש ביותר, ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד, בפשטות הכוונה ליום ראשון בשבוע, אבל חז"ל אומרים במדרש רבה, שהכוונה ליום הכיפורים, יש יום אחד שהקב"ה מוחל על הכל, חז"ל אומרים שאנחנו דומים ל'יריעות שלמה', למפה, היום יש מפות חד פעמי שזורקים לאשפה, אבל פעם לא היו זורקים, היה נשפך על המפה מאכלים ומשקאות, ואחרי זה היו מכבסים את זה, ככה אנחנו, כל השנה אנחנו מתלכלכים, וביו"כ מנקים אותנו, ואל לנו לדאוג מה יהיה אחרי יו"כ, עכשיו אנחנו מתכוונים ליום כיפור, ואנחנו עושים סעודה בערב יו"כ, יש נוהגים לעשות שני סעודות, יש כמה מנהגים בזה, אבל סעודה אחת כולם יושבים עם הילדים, ומספרים לילדים שהיום בלילה הקב"ה הולך למחול לנו על כל העוונות, ואנחנו הולכים להיות נקיים וטהורים.

לא לפי משפחות את צרכי החג, אפשר להגיד מה שרוצים, אבל במציאות חילקו צרכי החג, הבעל שם טוב הק' היה אומר, שיש שלש דברים שאף אם עושים את זה עם אינטרס אישי, זה לא גורע מהמצוה, אחד מהם זה מצוות צדקה, גם אם אתה נותן צדקה כשידברו ממך, אבל בסוף יש אוכל לעני, בסוף הוא יכול לתת לבן שלו לחם וגבינה, מה איכפת לי מה עשיר חושב בראש, ואותו דבר אמר הבעש"ט על מקווה, גם אם האדם רצה קצת לעשות חילוף עצמות בבור חם של מים, אבל אם יש שם ארבעים סאה, הוא מקבל תוספת טהרה, וגם אם ישב במקווה ושמע את כל הנייעס, ויודע בדיוק מתי סיימו להתפלל אצל כל אדמור, ויודע איפה מוכרים את האתרוגים הכי טוב, אבל אחרי הכל הוא טהור, וזה גם ההלכה בשו"ע, שאם איש טמא נפל לבור טהרה הוא נטהר, גם אם לא כיוון כלום, ובעולם נהוג להגיד שלא זוכרים את הדבר השלישי, אבל אני זוכר, והוא מאכלי שבת, גם אם התכוונו ליהנות מהמאכלים אכלו מאכלי שבת, יש אנשים שעושים חשבונות, האם אני באמת אוכל לכבוד שבת, אל תעשו חשבונות, תגיד לכבוד שבת ותאכל, כי גם שאתה נהנה אתה אוכל את זה לכבוד שבת, אתה נהנה בגלל שהיום שבת.

שפע בבית – על ידי שלום בית

דיברנו באומן שמי שרוצה שיהיה לו שפע בבית, העצה היא לדבר יפה בבית, גם אם כבר נסית את זה, אני אומר לך שאם תדבר ברכות בבית, תדבר לבכי ותדבר יפה, כמו שמדברים לבן אדם הכי חשוב, תחכה לה, תשאל אם רוצה ללכת, אם רוצה לנוח, אתה תראה שפע גדול אצלך, ותן הרבה מילים טובות, זו מצוה שלא עולה כסף, אבל זו מצוה כל כך חשובה, תגיד לה כמה שהיא טובה, כן, בעשרת ימי תשובה מדברים ככה, יש אנשים חכמים וחושבים איפה נכנס עכשיו בעשרת ימי

להיות הרב בעיר ברסלב, אמר רבינו שהוא מבקש ב' תנאים, קודם שיתנו לו הוצאות חייו, ודבר שני שהרה"ק ר' אהרן יהיה רב העיר, הוא היה יהודי כל כך גדול וקדוש, ורבינו רצה שיבוא לשם, כי עד אז ענייני העיר לא התנהלו לפי ההלכה, ור' אהרן היה צריך לערוך מחדש גיטין וקידושין וכו', רבינו אמר שצריך להודות על הסוסים שהביאו את ר' אהרן לעיר ברסלב, רבינו אמר לו להגיד תורה בסעודה שלישית לאלו שלא אוכלים קוליטש [לאילו שלא אוכלים חלה, והכוונה לנשמות שלא יכולים לאכול], הוא היה נועל את עצמו בחדר בכל סעודה שלישית, והיה אומר דברי תורה לנשמות, וכשר' נתן הגיע לרבינו, ביקש רבינו מר' נתן שילך לבית של הרב ויסתכל על הרב, וכשחזר שאל אותו רבינו, מה ראית, אמר ר' נתן ראיתי שהרב יושב עם שו"ע ובוכה שרוצה להיות ירא שמים, ופעם אחת אמר ר' אהרן לרבינו, שהיה סיפור עם איזה חוצפן בבית כנסת, והוא היה צריך לתת לו סטירה, והסביר לרבינו כמה הוא צדק בזה שנתן לו את הסטירה, אמר לו רבינו, האם גם לא תהיה צודק, בטח שאתה צודק, אותו דבר זה בנוגע בין אדם לחבירו, יהודי פגע באח שלו, ובצדק, אבל עדיין צריך לפייס אותו, יש אנשים שיש להם יום קשה ביו"כ, כי הם צריכים לפייס חצי עיר, הכי טוב להחליט מהיום והלאה לא לפגוע באף אחד, ולבקש את זה מהקב"ה: רבונו של עולם עזור לי שלא יהיה איכפת לי ממה שאנשים עושים, למה לי לנהל את כל העולם, למה לי לדאוג לאחרים, רק לדאוג לצרכי שבת ויו"ט לאחרים ולא למשהו אחר.

צדקה מועלת בכל אופן

רואים היום חלוקת אוכל ומצרכים לאחרים, זה דבר כל כך גדול, אין את זה באף אומה ולשון, רק אצל בני ישראל יש דבר כזה, עכשיו היתה חלוקה כאן בעיר, חילקו

ארץ, לא אומרים לאבא מה לעשות, אם הוא שואל אפשר לענות לו, אבל לא מחליטים בשבילו מה לעשות, למדנו עכשיו בגמרא בקידושין, שמי שנותן לאבא שלו לאכול אווזים, אם הוא מזלזל באביו הוא הולך לגיהנום, רש"י מביא סיפור מהירושלמי, שמישהו נתן לאבא שלו לאכול, ואבא שלו שאל אותו מאיפה יש לך פרנסה, ענה לו הבן, תשתוק, גם הכלבים שותקים כשנותנים להם אוכל, צריך לדבר יפה מאוד להורים, אנשים קולטים את זה רק אחרי שההורים מתו, אז הוא מקבל מצפון והרגשה קשה בלב, יש אנשים שממש יוצאים מדעתם אחרי פטירת ההורים, אני זוכר שהייתי פעם בקיץ בקעמפ, בן אדם לא דפק בדלת, ונכנס לי לתוך חדר השינה, ואני שוכב במיטה, ואני לא מבין איך בן אדם נורמלי נכנס לי ככה לחדר, ואני שואל אותו מה קרה, והוא אומר לי, הרגתי את אמא שלי, והבנתי מיד את מה שעובר עליו, אמא שלו היתה בבית חולים, וכעת יש לו מצפון שאם היה מגיע אליה יותר, הוא היה יכול להציל אותה, ברוך השם שיש לנו הורים, כעת נפייס אותם, ונתחיל לכבד אותם כמו שצריך.

אם תכבד את ההורים שלך - הילדים שלך יכבדו אותך

אם אבא שלך אומר לך, אתה עושה לי צער, שאתה נהיית חסיד ברסלב ואתה נוסע לאומן, אין מה לעשות על זה, אפשר רק ללכת לפינה ולהגיד: רבש"ע אני לא רוצה שלאבא שלי יהיה צער, רבש"ע אני יודע שצריך שיהיה מניעות לנסיעה לרבינו, ואני יודע שהרה"ק הרבי ר' ברוך אמר כשרבינו נולד, שחייבים לחלוק על רבינו, אבל רבש"ע זה לא חייב להיות אבא שלי, ובנושא זה אין חשש פגם כיבוד אב ואם, אבל צריך מאוד להיזהר לדבר אליהם בכבוד, וצריך ללמד את הילדים מה זה כיבוד אב, אסור לצחוק על ההורים בבית, כי הילדים שלך רואים את זה, והם יעשו את

תשובה לדבר ככה לאשה, ובינתיים נופלים בשמירת עיניים, אדרבה תדבר אליה, ואל תעשה חשבונות, תן לה מילה טובה, תגיד לה כמה טוב לך בבית, זה מצויין שאתה אומר כמה האוכל טעים, אבל תגיד לה מילה טובה, עליה אישית, לא רק על הדברים שעשתה, טבע האשה להיות שבורה לעצמה, ומרגישה בעצמה שהיא כלום, לית ליה מגרמיה כלום, היא תלויה לגמרי בבעל, והיא צריכה שהבעל יגיד לה מילים טובות, ותפייס אותה.

לחם משנה בשלום בית

מגיע עכשיו שבת קודש, וכתוב בזוה"ק שבשבת עושים הכל כפול, בכל יום אוכלים לחם אחד, בשבת יש לקחת שתי חלות בכל הסעודות, בכל יום מדליקים נר אחד, בשבת יש להדליק שתי נרות, בשבת מוסיפים סעודה, ואותו דבר כתוב בזוה"ק בין איש לאשתו, אם בכל השבוע יש שלום בבית, יש להכפיל את השלום בשבת, ולדבר עוד יותר יפה בבית, זו עבודת השם, וזו עבודת יום הכיפורים, ר' נתן היה אומר, שהכהן גדול לא היה יכול לעשות את כל העבודה הקדושה בבית המקדש אם לא היה לו אשה, וכפר בעדו ובעד ביתו, כי תיקון הברית זה להיות נשוי בקדושה, מי שחי לבד זה בחינת פגם הברית, וכשאומרים בן אדם נשוי, הכוונה שהוא חי בשלום, ואז מגיע היצר ואומר, וכי אפשר להתנהג כך בבית אחד צדדי, אני יתן לה מילים טובות והיא תצעק עלי? אל תעשה חשבונות, תעשה רצון השם, ותדבר אליה יפה.

לפייס את ההורים

כמו כן זה הזמן לפייס את ההורים, זה שנסענו לאומן, זה לא פגם בכיבוד אב ואם, אבל הפגם הוא בדרך שמדברים אליהם, ובקריצות עין שעושים נגדם, ובזלזול שמזלזלים בהם, חייבים לדבר יפה ובדרך

לאבא שלך דגים ובשר ליום טוב, הוא ביקש שלכל הפחות אגיד בזה פעם אחת תיקון הכלי ויוכל למכור... אל תקנו לי מתנות, מי צריך את המתנות האלו, יש לי שעון בכיס, ומישהו קנה לי שעון ענק על הקיר, מי צריך את זה, אל תקנו להורים שלכם מתנות יקרות שלא צריכים בכלל, תכניסו להם כמה דולרים במכולת על חשבונם, אל תקנו להם איזה כוס מוזר שחורטים על זה, 'האבא הכי טוב בעולם', 'האמא הכי טובה בעולם', הרי לא משתמשים בכוס הזה, תכניס את הכסף הזה בארנק של אמא שלך.

אני רואה כאן אנשים יושנים, אין לי טענות, אנשים חזרו מאומן, יש פעם אחד בשנה שאני לא מעיר אנשים בדרשה, זה באומן, אתם לא יודעים מה קורה שם, אתם מסתכלים עלי, אבל אני מסתכל עליכם, ורואה את כולכם יושנים, זה לא בדיחה, לפעמים אני אומר בדיחה כדי להעיר אתכם, אבל באומן אני רואה שורות שלימות של אברכים שיושנים, אני זוכר שככה גם היה איתי אצל מוהרא"ש, הרי לא היה דבר כזה שאני ארדם אצל מוהרא"ש, שתיתי בצמא את דבריו ולא פספסתי מילה, אבל באומן הייתי צריך להחזיק עם האצבעות את העיניים שלי שלא יסגרו, ואעפ"כ נמנמתי...

בכמה פרוטות עושים שלום בית

רבינו אמר פעם לאברהם פייעס, קח את הזהוב הזה, ותביא את זה לבלן של בית המרחץ, כי בגלל כמה פרוטות הם רבים, ולא מדברים כבר כמה ימים, והוא כבר מצא משהו רח"ל, הוא מיד רץ לשם, וקלט שרבינו התכוון גם אליו, הרי גם אצלו היו מרעין בישין ירחם השם, עכ"פ בכמה דולר אפשר להחזיר שלום בית אצל ההורים, והעיקר לדבר אליהם יפה, ואם ההורים כבר מבוגרים, ואתם גרים בעיר שלהם, תעלו אליהם בכל יום אם זה אפשרי, ותקשיבו כל יום מחדש לסיפור שהוא כבר

זה איתך, ואם אין לך כח להתכופף ולנעול את השרוכים של אבא שלך, מי יתכופף לעשות את זה בשבילך, מי יסתכל על הכיוון שלך, אם ראשונים כבני אדם אנו כחמורים, הרי הדורות פוחתים, כשראיתי מה קורה בדרך לאומן, לא הבנתי איך זה יכול להיות, שאברך נותן לאבא שלו לסחוב מזוודה, גם אם יש לך את המזוודה שלך, תסחוב גם את של אבא שלך, מי יסתכל עליך כשתהיה מבוגר, יזרקו אותך בבית אבות מאוד יפה עם הרבה דגים והרבה אורות, וכיבוד אב ואם לא עושים בגלל שהילדים שלך יכבדו אותך, אלא כי כך אמר לנו הקב"ה, אבל אני רוצה להעיר אותך מהשינה העמוקה, ואני לא יכול להגיד לך דברים פשוטים, לכן אני מספר לך סיפורים עם הילדים שלך, אולי ככה תתעורר לכבד את ההורים.

כיבוד הורים בדברים קטנים

אפשר היום עם פלסטיק קטן לקיים שורה ב'עשרת הדיברות', מתקשרים כל יום להורים מהטלפון הקטן, ושואלים בשלומם, אבא מה שלומך, אבא האם יש לך כבר סוכה? האם לבוא לעזור לך לבנות? האם יש לך אתרוג? לחפש לך אתרוג? לך זה דבר קל לחפש אתרוג, אבל לאבא שלך זה כבר קשה, אין לו כח לצאת להביא אתרוג, ואתה עוד סחבת אותו לאומן, והוא מותש לגמרי עכשיו, זה דבר גדול שהבאת אותו לאומן, אבל עכשיו תביא לו אתרוג, תתקשר ותשאל, אבא, אני ברחוב, האם לקנות לך משהו, עוד מעט תשמע את ההורים שלך מתווכחים אם צריך עוזרת לנקות את הבית או לא, והאמת שכל הסיפור כאן הוא עשרים דולר שחסר בבית, תכניס בשקט כמה דולרים לארנק של אמא שלך, לא צריך לקנות לה צעיף משיער אמיתי של חיה, רבש"ע איזה שטויות ומתנות שקונים היום, מישהו הביא לי מתנה תיקון הכללי על קלף, ואני אומר לו תמכור את זה, ותביא

משנה ועוד משנה, חזרתי עכשיו מאומן כל כך סחוט, אני אומר משנה אחת, ואין לי כח, אני עוצר, ואז אני אומר עוד משנה ושוב עוצר, ברוך השם שהיה לי כח לבוא היום לתת את השיעור, ברוך השם, ד' יעזור שנוכל להתכונן לשבת מתוך שמחה.

מנהגי יו"כ

אני אגיד שוב את המנהגים לכל מי ששכח, נוהגים לעשות כפרות בערב יום כיפור, ומי שמפחד וחושב שיקום מאוחר, יכול לעשות את זה לפני ערב יו"כ, וזה מנהג גדול, ולא לצחוק על זה, מי שנמצא בוואטסאפ ובסטטוס מקבל אוטומטי בדיחות על כל דבר, בדיחה על מנהג כפרות ובדיחה על תשליך, הכל נהפך לבדיחה רח"ל, צריך להתפלל שיהיה לנו רגש במנהגים קדושים אלו, אחרי זה יש מנהג שכולם כבר מסכימים לזה, שמתפללים שחרית במהירות בערב יו"כ [וגם ביום כיפור עצמו במנחה נוהגים להתפלל במהירות], ובחצות היום לובשים בגדי שבת, ומי שיש לו הורים בעיר שהוא גר, יעבור אליהם ויקח מהם ברכה, ואם גרים בעיר אחרת, כדאי ללכת יום או יומיים לפני זה, חייבים לקחת ברכה מההורים, ולבקש מהם שיזכירו אתכם בתפילות, הרי כך ההלכה בשו"ע ששולחים לפני העמוד מי שיש לו ילדים, הלב שלו פתוח בתפילה, הוא מבקש על ילדיו, אני רואה את זה באומן, לפי האנשים שאומרים לי ישר כח אחרי התפילה, זה הולך לפי הגיל, בחור מתפלל, על מה הוא כבר מתפלל, על שידוך וזהו, אבל ברגע שיש ילד הוא כבר נמצא יותר זמן בתוך המחזור, ואם הוא כבר עם ילדים גדולים והוא כבר חיתן ילדים, והוא לא יודע אם ילדיו נשואים טוב, הוא בוכה ומבקש עליהם, ולכן אנחנו נבקש מההורים שלנו שיזכרו אותנו.

ועושים סעודה בערב יו"כ, ומספרים

מספר עשרים שנה, ותקנו לעצמכם עולם הבא, אברך אחד בגילי אומר לי, בגלל זה לבד היה שווה לי להתקרב להיכל הקודש, יש להם במשפחה ארבעה עשרה אחים ואחיות, ואבא שלו כבר מבוגר, ואף אחד לא מסתכל עליו, ומאז ההתקרבות שלו הוא עולה כל יום לאבא שלו, ואבא שלו מספר לו כל יום את אותם שלוש סיפורים, והוא מרגיש כל כך טוב עם המצווה הזאת, אתה הולך להורים שלך, ואתה רואה שיש שם נורה שנשרפה, אצל אבא שלך זה סיפור להחליף, אבל אתה צעיר, בשניה אתה עושה את זה, אל תחכה שמישהו יגיד לך לעשות את זה, אתה רואה ידית שמתנדנדת, תתקן את זה, כשאני רואה הדרשות האלו לא מועילים, אני אומר לכם, מי יעזור לך כשתהיה מבוגר, אולי זה יעזור אתכם ללכת לעזור להורים.

לא לתת מכות לילדים ה"ו

מגיע עכשיו השבת הראשונה של השנה, שבת שובה, נעשה סעודה שמחה בבית, שלא יהיה איכפת לנו כלום ממה שקורה, אם חסר משהו ואם נשפך משהו, צריך הרבה להתפלל על זה, שלא נכעס על אף אחד, שלא נרביץ לילדים, אסור להרביץ לילדים, להכות ילד זה לא חינוך, אוי ואבוי למי שמרים ידיו על הילדים שלו, תדברו אליהם יפה, אומרים להם שעושים כך וכך, ואם הוא לא קלט, תגיד לו את זה שוב, ואף אם הוא מעצבן אותך, ואם זה קשה לך, יש לך את העצה של רבינו, להתפלל על זה, רבינו נותן לנו דרך איך להוציא את הקיטור הבוער בקרבינו, בסיר לחץ יש למעלה חור, שאפשר להוציא שם את הקיטור, רבינו נתן לנו חור כזה, התבודדות, הולכים לפינה ואומרים: רבש"ע אני כל כך עצבני, רבש"ע תרגיע אותי.

וניקח משניות שתרגיע אותנו, המשניות תשנה את דרכינו, עוד פרק ועוד פרק, עוד

תיכנס למוהרא"ש, הוא נכנס למוהרא"ש ואני עמדתי בדלת, והוא אומר שהיא לא מסכימה, מוהרא"ש אמר לו: אל תדבר איתה אפילו לא מילה אחת מהנושא הזה, והבחור התחיל להגיד, באמת לא צריך להגיד לה כלום כי זה לא באמת הלכה זה רק ענין וכו', מוהרא"ש התחיל לצעוק עליו, אתה יודע איזה צרות יש לעם ישראל בגלל השערות, אבל אם היא לא רוצה, אל תגיד לה מילה, תבקש רק מהקב"ה.

תטהרו את הבית

כעת אני רוצה להגיד לכם מליכי מילה ליום כיפור, מגיע יום כיפור, נבקש מהקב"ה, שנזכה 'לפני ד' תטהרו', שיהיו לנו בתים שמורים וטהורים לפני הקב"ה, אני דיברתי לפני ר"ה וביקשתי לא להכניס את הטלפון הביתה, ואני רוצה כעת להתחרט על זה, כי הנשים מתלוננות שהבעל לא מגיע הביתה, הוא נשאר ברכב או במשרד עם הטלפון, שיבוא הביתה עם הטלפון, ואני כבר לא יודע מה להגיד לכם, אני רוצה שיהיה לכם בית טהור ונקי, תעשו לעצמכם קו ביתי נייע, גם אם זה עולה כמה דולרים, הרי הילדים שלכם רוצים להתקשר לחבר או לשמוע משהו, למה שיגעו בטלפון שלך, ולמה שתשב כל היום עם הטלפון שלך והמשחקים שלך, תשתמש בקו של הבית, ותוכל להתקשר אם אתה צריך, ואם אתה מבין שצריך להשאיר ברכב, זה מצויין, אבל למה אתה יושב ברכב כל היום ולא מגיע הביתה, אני לא יודע מה להגיד לכם, אבל מגיע יום הקדוש, בואו נעשה חשבון, לפני ד' תטהרו, שנהיו נקיים וטהורים לפני ד', בית נקי וטהור, ד' יעזור שיהיה לכם שנה טובה ומתוקה.

בקשת מחילה

יש עוד דבר אחד שאני רוצה להגיד: אני מבקש מאוד ממכם, תמחלו לי כולכם, אני

לילדים שהקב"ה הולך למחול לנו, ומספרים להם את מה שחז"ל מספרים שהיה יהודי עני שהגיע לקנות דג, והיה רק דג אחד, והשליח של השר גם הגיע לקנות את זה, והתווכחו על המחיר, והיהודי הפשוט העלה את המחיר וקנה במחיר יקר, והשר שמע מזה וקרא ליהודי ושאל אותו מה הסיפור שלך, למה שילמת את כל נכסיך עבור חתיכת דג, סיפר לו היהודי שהיום יש לנו מצווה לאכול כי הקב"ה ימחל לנו את העונות, ולכן זה שווה לי הכל, בסעודה השניה נוהגים שלא לאכול דגים, ובכלל יש הרבה מנהגים בענייני אכילה, כדי להסתכל במטה אפרים, לא אוכלים ביצים ומאכלים נוספים בערב יו"כ, נוהגים שקונים נר, לבד מהנרות נשמה, מדליקים נרות לאנשים החיים, לבני המשפחה, מברכים את הילדים, והולכים לבית הכנסת עם טלית, ומתנהגים כמו מלאכים וכל ההלכות וההרחקות נוהגים ביום זה, ד' יעזור לנו 'לפני ד' תטהרו', שנהיו טהורים לפני הקב"ה.

גלח את השערות

הצדיקים הקודמים בכו כל כך הרבה לפני כל נדרי, ורחצו את נשמות ישראל, ובזמן זה עמד הרה"ק מסאטמאר ובכה לנשות ישראל, שיגלחו השערות, ובזכות זה משיח יבוא, אנחנו לא בעלי בתים על נשותינו, אבל אנחנו יכולים לדבר יפה מזה, ולהסביר את החשיבות, ולפחות להגיד שאנחנו מעוניינים בזה, כמובן לא להלחיץ ולא לדבר יותר מדי מזה, אבל כשהדבר תלוי בנו, בוודאי שאנחנו צריכים לדעת את החשיבות של זה, ראיתי פעם בעיני סיפור אצל מוהרא"ש בענין זה, לסיפור הזה יש חשיבות גדולה בעיני, כי למדתי מזה הרבה, זה היה ממש בתחילת פתיחת הישיבה, היה בחור מבוגר שהסתובב כאן, לא למד בישיבה כאן, וסוף סוף ב"ה ר' יצחק ראזנבערג מצא לו שידוך, והבחור הגיע אלי ואמר לי שהכלה לא רוצה להסתפר, אמרתי לו

אם מישהו מרגיש שעשיתי לו עוול, שישלח לי מכתב ושיגיד לי, ואני מבטיח לסדר את זה על צד היותר טוב, בבקשה תמחלו לי, ותזכירו אותי בתפילות שלכם, יואל בן רייצא רעכיל, שד' יתן לי כח, א פרייליכע לעכטיגע שבת און א פרייליכע יום טוב.

בדרך כלל מפיס אתכם בכל נדרי, אבל לא כולם שומעים את זה, כעת שומעים את השיעור בכל הערים ובארץ ישראל, אני ממש מבקש ממכם, תמחלו לי, אני מבטיח לכם שלא אפגע יותר באף אחד, אני אומר את זה מכל ליבי, כל כך קשה לי לשבת כאן למעלה, מה יש לי בכלל להגיד לכם, ואני מבקש ממכם,

***